

[Nə üçün şeyx Rabinin sözünü önə çəkirsiniz?]

Sual:

Bəzi insanlar şeyx Rabinin bəzi cərh olunmuşlar (məcruhin) barədə sözünü, şeyx Rabinin onları cərh etməsini rədd edirlər, misal üçün Əbul-Həsən Məribi, Əli Hələbi və s. Başqa hörmətli şeyxlərin bunlar barədə təzkiyyələrini dəlil gətirirlər və deyirlər ki, "bu məsələdə şeyx Rabiyə müxalif olanlar şeyx Rabinin şeyxləri yerindədirlər". Bu kəslərə necə cavab verək?

Cavab:

Həmd aləmlərin Rəbbi Allaha məxsusdur və şahidlik edirəm ki, salehlərin Vəlisi (dostu) olan Allahdan başqa ibadətə layiq haqq məbud yoxdur və şahidlik edirəm ki, Muhəmməd Onun Qulu və Elçisidir. Bəzən hörmətli, fəzilət sahibləri kiminsə hökmü və ya hansısa dəstənin və s. hökmü barədə ixtilaf edirlər. Cərlə tədil ziddiyyət təşkil etdikdə, aşağıda gələnlərə riayət etmək lazımdır:

Birincisi:

İnhirafları görənlər, bilən alimin sözü başqa alimlərin sözündən önə çəkilir.

Alimlər insanları tanımaqda fərqlidirlər. Azmış, inhirafa varmış kəsin yazdıqlarını oxuyan, kasetlərini izləyən, barəsində şahidlərin sözlərinə qulaq asan, hallarını öyrənməkdə vaxtını uzun-uzadı sərf edən alim o kəslər barədə oxumayan alim kimi deyildir. Kim bu iki tərəfi eyni tutarsa, o, ya cahildir, ya da həva sahibidir (nəfsinə uyandır) ki, elm əhlinin sözlərindən şaz olanlara (elmə müxalif olanlara) tabe olur.

Buna misal olaraq Əbul-Həsən Məribini gətirək. Şeyx Rabi bu kəsi onun fitnəsi ortaya çıxmamışdan səkkiz il öncədən tanıyırdı. Əbul-Həsən

fitnələrini ortaya çıxardıqda, inhiraflarını açıq-aydın izhar etdikdə, şeyx Rabi onun barədə danışdı və bir neçə məqalədə ona rədd yazdı. Mən, şeyx Rabini ziyarət etdikdə məndən soruşdu ki, " Əbul-Həsənin yanında elm almısanmı?", dedim ki, "bəli". Mənə dedi: "onun yanında Seyyid Qutubun "Məalim fi ət-tariq" kitabını keçmişənmi?" Dedim ki, "xeyr, şeyx, bunu keçməmişəm, çünki artıq mənim gəlişimdən öncə o kitabı keçib bitirmişdi. Onun yanında Saləh əs-Savinin "Ət-tariqu ilə cəməati əl-muslimin" kitabını keçdik". Şeyx gülərək dedi: "Allahu Əkbər!! Saləh əs-Savinin kitabı...!!" dedim ki, "bəli, şeyx. Guya ona rədd edirmiş kimi o kitabı keçirdi".

Şeyx Rabi Əbul-Həsənə yazdığı rədlərindən birində mənim və bəzi qardaşların Əbul-Həsəndən belə eşitməyimiz barədə şəhadətimizi gətirib: Əbul-Həsən deyir: "ixvanul-muslimin (müsəlman qardaşlar) Əhli Sünnədəndir".

Sözümün canı budur ki, şeyx Rabi insanlardan Əbul-Həsən barədə soruşur, şahidlərin sözlərini hər tərəfli öyrənir, gələn xəbərləri dəqiqləşdirir və kasetləne çox-çox qulaq asırdı. Şeyx Rabi ona olan bəzi rədlərində deyir: "heç kəs fitnələr vaxtı Əbul-Həsən kimi kasetlər buraxmamışdır".

Xatirimdədir, Əbul-Həsən fitnəsi vaxtında hörmətli qardaşımız Əbu Muaz Abdur Rauf Ubbəd Səudiyyəyə gəldi, bəzi qardaşlarla birgə onu ziyarət etdik və şeyx Rabi barədə sual verdik. Dedi ki, "Allah şeyxə kömək etsin, bu günlərdə şeyx çox məşğuldur. Əbul-Həsənə rəddiyyə yazır deyə kitabxanalarda araşdırmalar edir, uzun-uzadı olaraq çox vaxtını orada qalır".

Bundan sonra necə ola bilər ki, Əbul-Həsəni eşitməyən, dediklərini öyrənmək üçün kitab və kasetlərini izləməyə uzun-uzadı vaxt sərf etməyən, heç kimdən onun barədə soruşmayan və şahidləri dindirməyən kiminsə sözü şeyx Rabinin sözünün önünə gətirilsin?! Mədinədə olan hörmətli şeyxlərdən birini evində ziyarət etdim, bəzi suallar verdim, onun Muhəmməd ibn Muhəmməd Muxtar Şinqiti barədə

mənə çatan sözü haqda soruşdum. Bu da Muhəmməd ibn Muhəmməd Muxtar Şinqitinin azğınlıqları yayıldıqdan sonra idi. Mənə dedi ki, "ona qarşı danışmamışam". Soruşdum ki, "şeyx, onun yanında elm almaq olarmı?", dedi ki, "problem yoxdu".

Bu şeyx bu sözü Mədinə şeyxləri Muhəmməd ibn Muhəmməd Muxtar Şinqitidən çəkindiridkləri vaxtlarda dedi.

Bu yaxınlarda eşitdim ki, həmin şeyx Peyğəmbər məscidində dərslər deyənlərin heç birinin dərslərində oturmağı qadağan etmir.

İkincisi:

Bir sahədə mütəxəssis olanın sözü başqasının sözündən öndədir.

Bir məsələdə mütəxəssis olan qazinin sözü başqa qazilərin sözündən öndədir, hansısa sahədə mütəxəssis olan həkimin sözü başqa həkimlərin sözündən öndədir, hansısa ölkənin tarixində mütəxəssis olan tarixçinin sözü başqa tarixçilərin sözündən öndədir, mütəxəssis alimin hökmü başqa alimlərin hökmündən öndədir. Bu da məlum bir məsələ olub, heç bir açıqlamağa ehtiyac olmayan bir işdir və insanlar da bu əslən qaydadan kənara çıxmırlar, çıxsalar da yalnız müəyyən çərçivədə çıxıb bilirlər.

İnsanlar barədə, xüsusən də Əhli Sünne aralarına soxulmuş kəslər barədə mütəxəssis olanın sözü başqalarından seçilir. İki nəfər: birinə Allah təalə insanları tanımaqda güclü, mahir qabiliyyət, hallarını və yollarını öyrənməkdə çox qəribə olan geniş istedad, bacarıq vermişdir, o biri isə bu şeylərdə az elmə malikdir, heç bu ikisinin arasını eyni, bərabər, bir tutmaq olarmı?!..

Miladi tarixi ilə doxsanıncı illərin əvvəllərində sələfilərin arasına soxulmuş qutbiləri üzə çıxarmaqda Mədinə şeyxlərinin - misal olaraq şeyx Rabinin, şeyx Ubeyd əl-Cəbiri, şeyx Muhəmməd Əmən əl-Cəmi, şeyx Muhəmməd ibn Hədi əl-Mədxali və başqalarının çox böyük rolları, əlləri olmuşdur. İş o yerdə idi ki, Səudiyyənin böyük alimləri bunların sözlərinə

qayırdılar. Əhli Sünnənin böyük alimləri bildilər ki, bu qutbilər İslam ölkələrini Cəhənnəmə aparmaq istəyirlər.

Həmçinin də sələfilərin aralarına soxulmuş həddadiləri üzə çıxarmaqda Mədinə şeyxlərinin böyük əli olmuşdur.

İndiyədək bir çox bidət əhlini və azğınları üzə çıxarmaqda Mədinə şeyxlərinin böyük əməyi vardır.

Üçüncüsü:

Təfəsilatlı cərh mücməl tədildən öndədir.

Bir şəxsi və ya dəstəni cərh edən və onların azğınlıqlarını bəyan edənin sözü başqasının sözündən öndədir. Buna görə də şeyximiz Muqbil ibn Hədil-Vadii (Allah rəhmət etsin) "Hikmət cəmiyyəti"-ndən çəkindiridkə, şeyx ibn Useymin (Allah ona rəhmət etsin) həmin cəmiyyəti tərifləyirdi. Belə olduqda da "Hikmət cəmiyyəti" şeyx ibn Useyminin təzkiyyəsini bizə qarşı gətirirdi. Onlar şeyx ibn Useymindən ancaq xeyriyyəçilik əməlləri barədə soruşmuş, şeyx də onları tərifləmişdir. Lakin şeyx Muqbil isə onların xeyriyyəçilik əməllərinin arxasındakı azğın əməllərini, misal olaraq (öz böyüklərinə) beyət etmələrini, təkfir, siyasi əməllər, "ixvan muslimin" partiyasını dəstəkləmək, Əhli Sünnə alimlərindən çəkindirmək və s. kimi əməllərini bilirdi. Buna görə də şeyx Muqbil bilirdi ki, onlar sadəcə xeyriyyəçilik əməllərinin arxasında gizlənilər və buna görə də onlar barədə danışdı.

Buna bənzəri də Sədudiyyə şeyxlərindən bəzilərinin Abdul Məcid Zindənini tərif etmələridir. Onu tərifləyənlər şeyx Miqbilin bildiklərini bilməmişlər.

Şeyx Rabini onun əsrində yaşayan alimlər tərifləmişlər. Bunu da qeyd etmək bizim üçün sevimidir ki, alimlərin şeyx Rabiyyə verdikləri tərifləri bu əsrdə yaşamış, öz timsalında olan az alimdə görərsən. Bu əsrin bütün imamlarının hamısı onu tərifləmiş, səna etmişlər, hörmətli şeyx ibn Bəz, hörmətli şeyx Albani, hörmətli şeyx ibn Useymin, hörmətli şeyx Saleh əl-Fövzan, hörmətli şeyximiz şeyx Muqbil, hörmətli şeyx Muhəmməd

Əmən əl-Cəmi, hörmətli şeyx Saleh əl-Liheydən, hörmətli şeyx Əhməd ən-Nəcmi, hörmətli şeyx Zeyd əl-Mədxali və başqaları.

Həmçinin də şeyx Rabinin əldə etdiyi ləqəbləri bu əsrdə az alimdə görərsən. Şeyx Albani onun barədə demişdir: "şeyx Rabi cərh və tədil bayrağını daşıyandır", şeyx ibn Bəz demişdir: "ey şeyx Rabi, xətalara rəddiyyə ver, hətta xəta edən ibn Bəz olsa belə rəddiyyə ver", şeyx ibn Useymin demişdir: "Rabi barədə məndən soruşulmamalıdır, əksinə mənim haqqımda Rabi-dən soruşun". Bu cavab imam Əhmədin cavabıdır, imam İshaq ibn Rəhaveyh barədə soruşulduqda imam Əhmədin verdiyi cavab. Şeyx Muqbil demişdir: "hizbiləri ən yaxşı tanıyan, bilən şeyx Ravidir, şeyx Rabi kimə hizbi deyərsə, günlər keçəcək, bilinəcək ki, o, hizbidir".

Bütün bunların hamısı uca ləqəblərdir, bunlardan biri şeyx Rabinin insanları tanımaqda mütəxəssis olmasını bildirməsi üçün və başqa heç bir kəsin onun sahəsində, fənnində və ixtisasında ona tay, ona bərabər olmamasına və bu mövzuda hətta ona yaxın dura bilməməsinə bəs edər. O kəslər ki, şeyx Rabini başqalarına bərabər tutmaq istəyirlər, onlar ya Allahın şeyx Rabiyə əta etdiyi bu neməti tanımayan təkəbbürlü birisi, ya da ki, əslən şeyx Rabini tanımayanlardır.

Şeyx Rabinin xüsusən də hədis elmində bir çox əsərləri, kitabları vardır. Bütün bu əsərlər onun uca məkanına və dərin, sabit elminə dəlalət edir. Bunlardan:

- "İki imam arasında: imam Muslim və imam Dəraqutni arasında" bu əsər şeyxin magistr risaləsi idi.
- Malibəriyyə rəddiyyə yazdığı "İmam Muslimin "Səhih" kitabında hədisləri tərtib etmə mənhəci və bu mövzuda şübhələrin puça çıxarılması"
- Abdul Fəttəh əbu Ğuddəyə və tələbəsi Muhəmməd Avaməyə rəddiyyə yazdığı "Hədislərin səhih, həsən və zəif növlərə bölünməsi"
- "Ĝazəlinin Sünnə və Sünnə əhli barədə mövqeyi" kitabı və hədis

elmində başqa kitabları vardır. Bütün bunların hamısında dərin və bol elmlər vardır. Bunlarla yanaşı başqa elmlərdə də yazdığı nə qədər kitabları vardır.

Şeyx Əli ibn Huseyn əl-Huzeyfi

3 şəvval 1438-ci il

27 iyun 2017-ci il

Tərcümə etdi: Tural Yusubov